

Ikt. sz.: FFB/12-1/2013.

FFB-2/2013. sz. ülés
(FFB-112/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságnak**
2013. február 18-án, hétfőn, 9 óra 39 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló H/9064. számú országgyűlési határozati javaslat általános vitája [Dr. Nagy Andor (KDNP), Ékes József (Fidesz), dr. Szili Katalin (független), Varga Géza (Jobbik) és Tóbiás József (MSZP) képviselők önálló indítványa]</i>	5
<i>Az elnök felvezetője</i>	5
<i>Dr. Szili Katalin előterjesztő szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Dr. Viski József hozzászólása</i>	9
<i>Határozathozatal</i>	10
<i>Varga Géza előterjesztő szóbeli kiegészítése</i>	10
<i>Határozathozatal</i>	12
<i>Bizottsági előadó kijelölése</i>	12
<i>Egyebek</i>	12

Napirendi javaslat

1. **A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról** szóló H/9064. számú országgyűlési határozati javaslat általános vitája
[Dr. Nagy Andor (KDNP), Ékes József (Fidesz), dr. Szili Katalin (független), Varga Géza (Jobbik) és Tóbiás József (MSZP) képviselők önálló indítványa]
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Nagy Andor** (KDNP), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Bácskai János (Fidesz)

Bartos Mónika (Fidesz)

Cseresnyés Péter (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz)

Vincze László (Fidesz)

Kepli Lajos (Jobbik)

Rozgonyi Ernő (független)

Dr. Szili Katalin (független)

Helyettesítési megbízást adott

Bányai Gábor (Fidesz) dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)

Cseresnyés Péter (Fidesz) megérkezéséig Vincze Lászlónak (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz) dr. Bácskai Jánosnak (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz) megérkezéséig Bartos Mónikának (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP) dr. Nagy Andornak (KDNP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Varga Géza országgyűlési képviselő (Jobbik), előterjesztő

Dr. Viski József főosztályvezető, Stratégiai Főosztály (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Megjelent

Szilágyi László országgyűlési képviselő (független)

Hargitai Katalin környezetpolitikai szakreferens, Stratégiai Főosztály (Vidékfejlesztési Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 39 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. NAGY ANDOR (KDNP), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok mindenkinek a mai bizottsági ülésünkön. Elnézést a kis késésért. Tisztelettel köszöntöm bizottságunk új tagját, Vincze Lászlót, aki a mai napon vesz részt először a bizottsági ülésen. Örülünk neki, hogy te is a bizottságunkat fogod erősíteni, és jó munkát szeretnék kívánni valamennyiünk nevében! *(Vincze László feláll és meghajol.)*

Megállapítom, hogy a bizottsági ülésünk a helyettesítésekkel határozatképes. Kérem képviselőtársaimat, hogy aki az előre kiküldött napirendi pontokkal egyetért, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú, tehát a napirendi pontokat is elfogadtuk.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló H/9064. számú országgyűlési határozati javaslat általános vitája

[Dr. Nagy Andor (KDNP), Ékes József (Fidesz), dr. Szili Katalin (független), Varga Géza (Jobbik) és Tóbiás József (MSZP) képviselők önálló indítványa]

Az elnök felvezetője

A mai napon egy érdemi napirendi pontunk van, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiáról egy országgyűlési határozatot tárgyalunk, ennek az általános vitára való alkalmasságáról fogunk dönteni. Köszöntöm Varga Gézát, aki annak idején a Jobbik képviselőjében aláírta a fenntartható fejlődési stratégiáról szóló határozatot, amelyet egyébként képviselői indítvány formájában többen terjesztettünk elő. Egyetlen párt nem írta akkor alá, a Lehet Más a Politika, de egyébként az összes parlamenti párt támogatta ezt az országgyűlési határozatot.

Korábban abban állapodtunk meg, hogy az előterjesztőket Szili Katalin fogja képviselni a mostani bizottsági ülésünkön. Szeretném is őt felkérni arra, hogy mondjon néhány szót erről az országgyűlési határozatról. Magára a vitára egyébként mindjárt a holnapi ülésnapon kerül sor, az én tudomásom szerint valamikor 11 óra 45 perckor. Biztos csúszás lesz, tehát valamikor dél körül. Kell majd bizottsági előadót is választanunk, de akkor azt majd a bizottsági ülésünk végére halasztjuk.

Én bevezetesképpen csak annyit szeretnék mondani, hogy mi most itt a bizottsági ülésen, meg holnap a parlamentben is ugyan fogunk majd valószínűleg magáról a stratégiáról is beszélni, de ahogyan az energiasztratégiát elfogadtuk, most is valójában az országgyűlési határozat a bizottsági ülésünk témája. Ehhez lehet elsősorban hozzászólni. Magát a stratégiát, ahogy korábban az energiasztratégiát is, nem fogjuk tudni módosítani az általános vitában, hanem csak az országgyűlési határozati javaslatot. Maga a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Szili Katalin akkori házelnök asszony javaslatára 2008 októberében jött létre, és 2009-ben kapta az NFFT az Országgyűléstől azt a mandátumot, hogy nyújtsa be országgyűlési határozat formájában a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiát.

Ez a munka 2010-ben elkezdődött. A titkárság megfogalmazott egy tervezetet, ezt társadalmi vitára bocsátották. Számptalan tudományos és civil fórumra került sor; maga az NFFT is megtárgyalta a stratégiát, és a munkába bekapcsolódott néhány államtitkár is a kormány képviselőjében.

A munkának az lett az eredménye, hogy 2011-re a stratégia kész lett, az említett pártok képviselői ezt az Országgyűlésnek be is nyújtották. Az elmúlt évben sajnos nem került sor a stratégia általános vitájára, ellenben nagy örömünkre a holnapi napon az általános vita megkezdődik.

Én azt gondolom, hihetetlen jelentősége van annak, hogy a magyar Országgyűlésnek, Magyarországnak lesz egy Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiája. Én bevezetőképben ennyit szeretnék mondani.

Elmulasztottam üdvözölni a kormány itt megjelent képviselőit, a Vidékfejlesztési Minisztériumból dr. Viski Józsefet és Hargitai Katalint is tisztelettel köszöntöm. Megadnám akkor a szót az előterjesztő képviselőjének, Szili Katalinnak.

Dr. Szili Katalin előterjesztő szóbeli kiegészítése

DR. SZILI KATALIN (független), előterjesztő: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Képviselőtársaim! Kedves meghívott Vendégek! Igyekszem, elnök úr, magam is arra szorítkozni, ami a határozati javaslatban van, de ha megengedi, tekintettel arra, hogy a határozati javaslat utal arra a mellékletre, ami önmagában a keretstratégiát jelenti, szeretnék azért erre is kitérni.

De mielőtt ezt megtenném, engedjék meg, képviselőtársaim, hogy a globális világból néhány olyan kihívással szembesítsem magunkat itt, a bizottsági ülésen is, amik nyilvánvalóan indukálják azt, hogy változtatnunk kell; változtatnunk kell a gondolkodásmódunkon; változtatnunk kell azon a felfogáson, ami a világban a fenntarthatatlansághoz, és csak és kizárólag az anyagi javaknak a mindenk felett való értékeléséhez vezet.

Egyébként maga az anyag is utal arra, hogy milyen világban élünk. Olyan világban élünk, ahol ma a népesség 40 százaléka gyakorlatilag 2 dollár alatti jövedelemből él. De mondhatnám talán azt is, ami a társadalmi különbségeket jelenti, hogy a világon a gazdagabbik 20 százaléknak gyakorlatilag a megtermelt jövedelem 75 százaléka jut. De utalhatnék arra is, ami talán a legszembetűnőbb, hogy a világ 225 leggazdagabb emberének nagyobb a vagyona, mint a legszegényebb 3 milliárdnak a 7 milliárdból az összes egyévi jövedelme.

De talán a legszembetűnőbb az, hogy a világon a népesség és a munkaképes korú népesség 30 százaléka egyáltalán nem kap munkát; 900 millió ember a világon ma éheznek. És hogyha azt mondjuk, hogy naponta 24 ezren halnak meg, kiszámolták, hogy körülbelül 3,6 másodpercenként egy ember éhen hal, és 1,1 milliárd ember az, aki egyáltalán nem jut egészséges ivóvízhez.

Az elmúlt 100 évben a világ népessége megnégyszereződött. Már a mi életünkben is, hogyha áttekintjük, éppen az elmúlt esztendőben léptük át a 7 milliárdos népességet. Megnőtt a várható élettartam; 14 százalékkal lett nagyobb az energiahordozók felhasználása ez idő alatt. A világgazdasági kibocsátások 22-szeresükre nőttek, és ahogy említettem is, vagy utaltam az elején rá, ezért a társadalmi különbségek rettenetesen nőttek.

Átléptünk a Föld biológiai eltartóképességében olyan korlátokat, amik ahhoz vezettek, hogy a fajok kihalásának a sebessége megnőtt, az üvegházhatású gázok kibocsátása jelentősen nőtt. És ezzel együtt a társadalmi-gazdasági rendszer is jelentősen sérült, gondolok itt azokra a kérdésekre, amik az információhoz való hozzáférés, a munkahelyhez történő hozzáférés, az erőforrásokhoz, az iskolázottsághoz, a művelődéshez való hozzáférés tekintetében szűkülést jelentenek.

Feltehetjük magunknak a kérdést, hogy ebben a világban mi a mi felelősségünk. Mi az, amit mi tehetünk? Éppen ezért én azt gondolom, hogy önmagában az a vita, ami a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsban az elmúlt esztendőben lezajlott, azért jelez valamit. Lehet, hogy ez néhány képviselőtársam, politikus számára ez nem kielégítő. Én úgy gondolom, önmagában az, hogy 2009-től elindult egy olyan munka, amire az elnök úr is utalt, ez elvezetett oda, hogy végül is a 2007-ben benyújtott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia, ami se társadalmi vitára nem került, se egyeztetésre nem került, gyakorlatilag az íróasztal számára készült. Ezt követően mégiscsak létrejött egy olyan tanács, ahogy Ékes József

képviselőtársam ezt a tanácsot aposztrofálta, kvázi felsőház jött létre, ahol civilek, érdekképviseletek, egyházak, köztisztviselők részvételével és a parlamenti pártok részvételével elkezdődött egy párbeszéd, és ennek eredményeként alakult ki és készült el 2010-ben a „Jövőkereső” című munka, ami ennek a keretstratégiának gyakorlatilag az alapját is jelenti.

Ez egy jelentés volt a magyar társadalomnak. Egy tükröt tartottunk magunk elé, hogy mik azok a javak, amikkel rendelkezünk, milyen erőforrásaink vannak. És egy nagyon fontos eleme volt ennek a jelentésnek az, hogy először foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amik egy közösségnek, egy társadalomnak a morális, az erkölcsi és egyéb immateriális környezetét, lehetőségeit jelentik.

Ennek a következménye volt az, hogy az elmúlt esztendőben a keretstratégiát a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács elfogadta, és úgy, ahogy egyébként a jelentéssel azt 2010 tavaszán tette, most a parlament elé terjesztette.

Köszönöm képviselőtársaimnak, akik aláírták ezt a határozati javaslatot, hiszen Nagy Andor elnök úr, Ékes József képviselőtársam, Varga Géza képviselőtársam, Tóbiás József képviselőtársam szintén aláírta, azzal, hogy induljunk el valahol. *(Cseresnyés Péter megérkezik a bizottság ülésére.)*

Az első lépést meg kell tennünk ahhoz, hogy változtatni tudjunk, hiszen az értékeinken, a céljainkon is változtatni kell. Számomra egyetlen egy kérdés van, hogy azokra a kihívásokra, amik XXI. századi kihívások, tudunk-e XXI. századi válaszokat adni. Éppen ezért, kedves képviselőtársaim, én nagyon fontosnak tartom, és most nyilván csak érinteni fogom önmagában azt, amit egyébként a politikusokon és a politikán mindig számon kérnek, ez pedig a távlatosság, a távlatos gondolkodás, az előretekintés.

Én azt hiszem, hogy önmagában ezzel tettünk egy lépést az irányba, hogy nemcsak a napi feladatoknak teszünk eleget, hanem három ciklusra vonatkozóan, hiszen 2024-ig gyakorlatilag három ciklust felölelően tekinti át azokat a feladatokat, amelyeket szeretnénk a következő generációk érdekében megtenni, azzal együtt, hogy áttekinti és beemeli a ma rendelkezésünkre álló erőforrásoknak a helyzetét is, ami ugyancsak egy szembesítést jelent, és ebből kiindulva határozza meg a célokat és az intézkedéseket, egy elég sajátos prizmán keresztül.

Tisztelt Képviselőtársaim! Én azt hiszem, önmagában azzal, hogy a parlament elé kerül ez az országgyűlési határozati javaslat, ki kell, hogy mondjam azt is, hogy fordulóponthoz érkeztünk. Fordulóponthoz érkeztünk, mert önmagában a határozat is és a hozzá kapcsolódó anyag is, mondhatom azt is, hogy tabukat döntöget. Tabukat döntöget, hiszen egyrészt megfogalmazza azt a közös célt, ami abban rögzíthető, hogy szülessen egy nemzeti egyetértés egy fenntartható társadalom megteremtésére.

Éppen ezért ez a keretstratégia bemutatja az erőforrásaink állapotát; rögzíti a jövőt feléliező folyamatokat; és meghatározza, én három területet összegeztem, az irányokat, az igényeket és az intézményrendszert, amit egy következő időszakban a különböző döntéshozóknak meg kell tenniük a saját felelősségi rendszerükben. És megteszi azt az első lépést, amely, és akkor hadd fogalmazzak úgy, nemcsak a fenntarthatóság kérdésében vagy irányába mozdul el, hanem önmagában azzal a felismeréssel, hogy fenntarthatatlan az, amilyen folyamatok ma zajlanak, ezt bemutatja, és ennek a mérséklését tűzi ki, én azt gondolom, hogy egy jelentős lépést tettünk előre.

Én azt mondtam, hogy tabukat döntöget. Szeretnék utalni arra a fejezetre, amit feltételezem, hogy képviselőtársaim is ismernek, ami egyfajta szembesítést jelent a négy alapvető erőforrás tekintetében. Bemutatja ezeknek az erőforrásoknak a helyzetét, gondolok itt az emberi erőforrásra, ahol demográfiai, egészségi, regionális egyenlőtlenségi kérdésekben rögzít és kimond olyan dolgokat, amiket ugyan mindannyian tudunk magunkban, de ezt közösen még egyetlen egy alkalommal nem fogalmaztuk meg.

De ugyanezt teszi a társadalom tekintetében, ahol a bizalom, a kockázatvállalás elutasítása kérdéseiben, most itt nyilván a teljesség igénye nélkül, rögzít tényeket. De ugyanígy tekinthetem a természeti erőforrásokat, ahol kimondja azt is, hogy a területünk természetökoszisztéma-szolgáltatásai 90 százalékát elvesztettük.

Ma mik zajlanak? És a mi bizottságunkban is tudjuk a beépítéseket, hogy hogyan vesszük igénybe és hogy az ökológiai lábnyomatunkat hogyan bővítjük, de említhetném itt azt a negyedik ilyen alapvető erőforrást, a gazdaságot, ahol kimondja azt is, hogy igenis egy nyitott és ennél fogva rendkívül kiszolgáltatott és kitett gazdasággal rendelkezünk. Én most itt nem szeretnék visszamenni a rendszerváltás és a privatizáció időszakára, de azt szokták mondani, hogy ha a német gazdaság tüsszent, akkor a magyar gazdaság belázasodik. Nyilván ez is jelzi azt, ami ezt a nyitottságot vagy a függőségünket jelenti.

Tisztelt Képviselőtársaim! A négy erőforrás rendkívül jó érzékkel történő jellemzésén túl ugyanezen összefüggésekben megfogalmazza ez a stratégia a célokat és az intézkedéseket, és beemel egy egészen újfajta metódust, mégpedig egy sajátos prizmán keresztül fogalmazza meg azt a felelősségrendszert, amiben egyfajta egyensúlyt is teremt, mégpedig a családok, a polgárok, a vállalkozások, a kisközösségek, a civilek, a vallási közösségek, továbbá az országos és a helyi önkormányzatok feladatai tekintetében. És ennek következményeként, ami egy sajátossága, és ezt beemeli egyébként a határozati javaslatba is, feladatokat, ajánlásokat tesz az asztalra. Gondolok itt például arra, ami a térségi keretstratégiák megfogalmazásához vezet. Volt már ilyen azért 15 évvel ezelőtt, amikor próbálkoztunk azzal, és az elnök úrnak is utalok arra, amikor még nem fenntarthatóságban, csak környezetvédelemben gondolkodtunk, és amikor szorgalmaztuk a városi környezetvédelmi programoknak vagy a térségi környezetvédelmi programoknak a megalkotását. Én azt gondolom, ez egy új dimenziót is nyit ebben a tekintetben.

A keretstratégia foglalkozik a fenntarthatóság intézményeinek a megteremtésével. Itt nyilván sok vitánk lesz arról, ami a jövő nemzedékek megszemélyesítését jelenti, hiszen önmagában annak idején a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa intézményének a létrehozása például pontosan ezt szolgálta. Én ezekre a kérdésekre most nem térnék ki, viszont nagyon fontos az, hogy kimondja azt, hogy szükséges a mély elemzések alapján a hosszú távú hatásokat figyelembe véve hatásvizsgálatokat készíteni.

Tesz egyfajta Kárpát-medencei kitekintést is, hiszen, és akkor itt csak egy zárójeles megjegyzést hadd tegyek, annak idején a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma és a Fenntartható Fejlődési Nemzeti Tanács már készített közösen a Kárpát-medence fenntarthatóságára vonatkozó stratégiai anyagot, amit lehet, hogy érdemes esetleg a későbbiekben a KMKF kereteiben is felülvizsgálunk.

És egy nagyon fontos kitételest tesz abban, ami a mérési rendszernek a megújítását jelenti. Hiszen mi magunk is tudjuk azt, hogy akkor, amikor vitázunk a társadalmi folyamatokról, mindig egyetlen egy mutatót, a GDP-t hozzuk példaként. Nagyon jól tudjuk, hogy ma már ez nem elegendő a társadalmi folyamatok bemutatására. És akkor, amikor annak idején még Sarkozy francia köztársasági elnök úr felkérte azt a csoportot, a Nobel-díjas közgazdászok csoportját, hogy tekintsék át, hogy mik azok a mutatók, vagy hogyan lehet megalkotni azt a mutatórendszert, amik önmagukban nemcsak a növekedést, hanem a fejlődést is mutatják, én azt gondolom, ez egy áttörés volt, és ennek folyamán nagyon fontosnak tartom annak a kimondását, hogy szükséges egy ilyen új mérési rendszer kialakítása.

Tisztelt Képviselőtársaim! Nyilván kapcsolódik ehhez a keretstratégiához egy olyan függelék, ami az állapotokat, a hajtóerőket és a lehetséges válaszokat egy táblázatban mutatja be. És akkor áttérnék arra, ami önmagában a határozati javaslatot jelenti. Én arra nem térek ki, ami a preambulum különböző utalásait jelenti, mindösszesen egyetlen egy dologra, mégpedig

arra az egy mondatra, ami úgy szól, hogy a fenntartható társadalom kialakítása összefogást igényel.

Önmagában az, hogy a keretstratégia elfogadása és a határozati javaslat benyújtása ily módon megtörtént, én úgy érzem, hogy erre most van politikai elkötelezettség, akarat, éppen a felelősség felismerésével, hogy egy ilyen, egyébként hosszú távú és a jövő nemzedékeket érintő keretstratégia most, amelyiknek majd nyilván az ágazati stratégiákban és feladatokban is meg kell jelennie, megalkotásra kerüljön. Éppen ezért a határozati javaslatnak az a része, amelyik konkrétan kimondja, hogy a költségvetésben és a szakpolitikai programokban ezt érvényesíteni kell, hogy a döntéseket ennek figyelembevételével kell meghozni, egy olyan új irányt mutat, hogyha ezt a parlament elfogadja és valóban megtörténik az implementációja is, visszautalok arra, ez azt a fordulópontot jelentheti, hogy elkezdünk egy közös új gondolkodást. Éppen ehhez kapcsolódik a határozati javaslat azon része is, ami például, visszautalok rá, mutatóképlet kialakítását javasolja, illetőleg az EU-s költségvetés kapcsán a költségvetési felhasználásban érvényesítené ezeket a szempontokat is.

És természetesen az egy fontos dolog, hogy két évente a tájékoztatást a kormánynak meg kell tennie a parlament számára, de ugyanezt meg kell tenni a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsnak is, azzal, hogy a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsot pedig arra kötelezi, hogy négy évente tegye meg a keretstratégia felülvizsgálatát is, hiszen a változásokat, én úgy gondolom, szükséges, hogy mi magunk is folyamatosan figyelemmel kísérjük, és az ahhoz szükséges változtatásokat a keretstratégiában is megtegyük.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ez egy új hang. Lehet, hogy nem teljes, és lehetnek kérdőjelek bárkiben, vagy lehet hiányérzet, de ha ezt most nem tesszük meg ebben a pillanatban, akkor én azt hiszem, hogy sokkal többet veszítünk. Időt is veszítünk, és akkor tényleg az az érzése támad mindenkinek, hogy egyszerűen nem tudunk felülemelkedni az egyéni és rövid távú érdekeinken, és a közösségi és a hosszú távú érdekeket előtérbe helyezzük.

Köszönöm a lehetőséget, hogy ezt én terjeszthettem elő. Én azt hiszem, hogy ha ezzel az első lépéssel elindulunk, akkor valóban új irányokat szabunk nemcsak saját magunknak, hanem lehetséges, hogy annak is, ami abba az irányba visz, hogy hosszú távú stratégiai kérdésekben ne a pártpolitika vezéreljen bennünket, hiszen ez három cikluson túlmutat, hanem önmagában annak a felismerése történik, hogy ez a folyamat így fenntarthatatlan. Én annak örülnék, ha a XXI. századi kihívásokra közösen valóban XXI. századi válaszokat tudnánk adni. Elnök úr, köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném képviselőtársaim figyelmét felhívni arra, hogy én nem javaslom, hogy a holnapi általános vitát itt lefolytassuk előzetesen a bizottsági ülésen, tehát szeretnék önmérsékletet kérni a többiektől. Részben azért is kénytelen vagyok kérni, mert nekünk frakcióülésünk van 10 órától (*Dr. Szili Katalin: Elnézést, ha hosszan...*), ami ugyan egy technikai szempont. Az előterjesztőnek joga van ehhez, és hölgyekkel szemben nem akartam azt az udvariatlanságot elkövetni, hogy jelzem, hogy idő van.

Szeretném megkérdezni a Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőit, hogy kívánnak-e reagálni arra, amit az előterjesztők nevében Szili Katalin elmondott.

Dr. Viski József hozzászólása

DR. VISKI JÓZSEF (Vidékfejlesztési Minisztérium): A kormány részéről nem kívánnánk erre érdemben reagálni. Mi a határozati javaslatot szintén elfogadásra javasoljuk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Úgy tudom, hogy közigazgatási egyeztetésen is volt a határozati javaslat, és senki nem emelt kifogást. Ez megfelel-e a valóságnak?

DR. VISKI JÓZSEF (Vidékfejlesztési Minisztérium): Igen, volt közigazgatási egyeztetés.

ELNÖK: Kérdezem Varga Gézát, aki ugyan nem tagja a bizottságnak, de előterjesztő, hogy kívánsz-e itt, a bizottsági ülésen észrevételeket tenni vagy hozzászólni. *(Jelzésre.)* Igen.

Kérdezem a többi képviselőtársamat, hogy ki az, aki még szeretne hozzászólni ehhez a vitához. *(Szilágyi László jelentkezik.)* Szilágyi képviselő úr jelentkezik. A Hárszabály szerint, mivel ő sem tagja a bizottságunknak, ő akkor kaphat szót, hogyha ezt szótöbbséggel megszavazzuk. Én ezt nem javaslom. Azért nem javaslom, mert holnap úgyis lesz általános vita a parlamentben. Az NFFT-ben Szilágyi László volt az egyetlen, aki nem írta alá a stratégiát, amit most bizonyára meg akar indokolni, hogy ezt miért tette. Énszerintem erre holnap lesz lehetősége.

Szavazni fogunk természetesen arról, hogy kapsz-e jogosultságot arra, hogy itt hozzászóljál, de én azt kérem, hogy értsd meg ezt az időszorítást, ami van. Gondolom, holnap a parlamentben elmondhatod azokat a gondolatokat, amiket itt elmondanál, de szavazni fogunk erről.

Az előterjesztő esetében nem kell szavaznunk, mert az előterjesztőnek, aki jelen van a bizottsági ülésen, joga van szólni, a Hárszabályban most néztem meg, de Szilágyi László esetében más a helyzet, ő nem előterjesztő.

Határozathozatal

Kérdezem akkor képviselőtársaimat, hogy ki az, aki Szilágyi László hozzászólási jogát támogatja, tehát hogy szólhasson a bizottsági ülésen. Aki igen, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* 1 támogatás. Aki ellene van? *(Szavazás.)* 5 ellenszavazat. Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 3 tartózkodás. Tehát nem szólhat hozzá Szilágyi képviselő úr. *(Szilágyi László felé.)* Kérlek, akceptáld ezt a helyzetet!

Akkor viszont Varga Gézának megadom a szót.

Varga Géza előterjesztő szóbeli kiegészítése

VARGA GÉZA (Jobbik), előterjesztő: Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Azzal kezdeném, figyelembe véve azt, hogy időszorításban vagyunk, bár egy bizottsági ülésen azért ezt nem lehet így időzíteni, hogy a hozzászólásokat lecsökkentjük, hogy valójában a bizottság az, ahol megágyazzuk, megalapozzuk az általános vitát ebben az értelemben, de ezzel nem szeretnék visszaélni.

Többször elhangzott az elnök úrtól is és Szili Katalintól is ez az aláírás, az elnök úr úgy mondta, hogy akkor Varga Géza is aláírta ezt a határozati javaslatot. Én azt gondolom, hogy én sokkal többet tettem, minthogy aláírtam, én a magamévá tettem ezt a határozati javaslatot.

Tettem ezt annál is inkább, mert az NFFT munkájában már akkor részt vettem, amikor még nem voltam országgyűlési képviselő. Akkor én a mezőgazdasági és vidékfejlesztési munkacsoportban vettem részt a tanács munkájában, tehát gyakorlatilag végigkövettem mindazt, amikor a „Jövőkereső”-t gyakorlatilag megalkottuk, aztán a stratégiának a kissé hányatott életútját és a többi.

Tehát én csak azt szeretném mondani, hogy ez több; hogyha egy országgyűlési képviselő aláír egy ilyen javaslatot, az több, mint egyszerű aláírás. Az esetemben mindenképpen, mert én ezt a magamévá tettem.

Tettem ezt azért, mert az a meggyőződésem, hogy így a pártok közötti vitákban és ellenségeskedésben is olykor sokkal több az, mint ami összeköt bennünket, mint az, ami elválaszt, és hajlamosak vagyunk ezt elfelejteni. Én azt gondolom, hogy a fenntarthatóság ügye, a Nemzeti Fenntartható Stratégia, mint keretstratégia, méltó arra, hogy kifejezzük azt,

hogy sokkal több az, ami összeköt bennünket, mint az, ami elválaszt, még akkor is, ha ezt néha elfelejtjük.

Könnyű volt magamévá tenni ezt a határozati javaslatot és a mögötte lévő keretstratégiát, valamint amire a keretstratégia hivatkozik, a „Jövőkereső”-t, ajánlanám ezt mindenki figyelmébe, hiszen a gyökerekig ez a három dokumentum megy le, és azt gondolom, hogy aki meg akarja érteni a határozati javaslat egyes pontjait, ami gyakorlatilag a jéghegy csúcsa, akkor érdemes a „Jövőkereső”-ig lemenni, amit a tanácsban alkottunk meg.

Könnyű volt azonosulnom ezzel a határozati javaslattal, úgy mint Jobbik-szakpolitikus, azért is, mert a Jobbik ökoszociális nemzetgazdaságról beszél. És a felszínen ebből még nem tűnik ki, hogy miért is cseréltük ki mi a piacgazdaságot nemzetgazdaságra, miközben az ökoszociális részében, azt gondolom, öszpárti egyetértés van. Nos, azért, mert az ökoszociális piacgazdaság véleményünk szerint nem tartható fenn.

A magyar nyitott gazdaságról is szó esett Szili Katalin előterjesztő képviselőtársam részéről. Ezzel a nyitott gazdasággal valóban ez a baj, hogyha a német gazdaság tüszent, a magyar gazdaság megbetegszik. Ezt mi nem szeretnénk adottnak elfogadni, hanem a nemzetgazdaságnak valamilyen immunrendszerét szeretnénk kialakítani. És ezt úgy értem, hogy amikor erről a nyitott piacgazdaságról beszélünk, akkor a piacgazdaság egyes szereplői valóban előreszaladnak, tartják a frontot, hogy úgy mondjam, a globális versenyben és a globális piacon, de egyre nagyobb azoknak az aránya, ha a nemzetgazdaságot nézzük, akik erről lemaradnak. Tehát ezért én azt gondolom, hogy ha a fenntarthatóság szűrőjén átszűrjük a politikai álláspontunkat, nézeteinket, véleményünket, akkor az ökoszociális nemzetgazdaság sokkal inkább kifejezi azokat a hangsúlyokat, amiket mi gondolunk.

Én azt gondolom, hogy az országgyűlési határozat kapcsán nagyon-nagyon kell örülnünk annak, ezt képviselőtársam már szintén mondta, hogy most a jelenlegi parlamenti pártok között gyakorlatilag konszenzus van. Ehhez az LMP mondjuk annyiban segítette hozzá az Országgyűlést, hogy mint LMP-frakció megszűnt, de ez csak egy mellékág. De azt kimondhatjuk, hogy jelenleg a parlamenti pártok között konszenzus van, és ez valóban nagyon nagy dolog. Azonban a közeljövőben, illetve a jövőben, hiszen, ahogy szintén képviselőtársam mondta, egy négy cikluson átívelő stratégiát fogadunk el, illetve jelenleg még csak tárgyalunk róla, de remélhetőleg el fogunk fogadni, a négy cikluson átívelő stratégia bizonyosan változásokon fog átmenni.

Én a magam részéről, és biztos vagyok benne, hogy előterjesztő-társaim osztják ezt a véleményemet, azon fogok dolgozni, hogy az országgyűlési határozati javaslat pontjait valóban tartalommal töltsük meg. Mert a tanácsban mindig is jelen volt az a kettősség, vagy az a két különböző álláspont, hogy létezik gyenge fenntarthatóság és létezik erős fenntarthatóság. Az erős fenntarthatóság gyakorlatilag kimondja, és abból indul ki, hogy a gazdaság, tehát amit mi jelenleg gazdaságnak nevezünk a társadalmon belül, csak a természet adta lehetőségek és a természetes erőforrások megújuló képességén belül történhet. A gyenge fenntarthatóság pedig gyakorlatilag sok esetben a környezetvédelemre korlátozódik, hogy vigyáznunk kell a környezetre.

De ami még ennél is borzasztóbb, az az, amikor fenntartható gazdasági növekedésről beszélünk, és itt én is csak a GDP-re utalnék. Ez nem fenntartható, tehát a GDP-re alapozott, exponenciálisan növekvő gazdaság nem fenntartható.

Én azt remélem, hogy akik most együtt örvendünk ezen országgyűlési határozat létrejöttének, amikor ezt mélységeiben tartalommal akarjuk megtölteni, akkor ezt a vitát nem fogjuk elkerülni, tehát amíg azt nem ismerjük el, hogy csak az erős fenntarthatóság, abban a rövid definícióban, amit most adtam, tud megfelelni az országgyűlési határozat egyes pontjainak.

Köszönöm szépen, ezt szerettem volna elmondani. Remélem, nem éltem vissza az idővel sem, de fontosnak tartottam kifejezni azt, hogy én nem aláírtam ezt a határozati

javaslatot, hanem a magamévá tettem, azokkal a hiányosságaival együtt, amiknek a megoldása előttünk áll még. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Teljesen jogos ez az észrevétel. Nemcsak aláírtuk mi, a frakciók képviselői, hanem azt is vállaltuk, hogy meggyőzzük a saját frakciónkat annak az igazáról, ami ebben a stratégiában szerepel, de úgy néz ki, hogy konszenzus van, és holnap el tudjuk fogadni ezt a stratégiát, ami egyébként, azt gondolom, egy mérföldkő lesz az Országgyűlés életében is.

Én is sok mindent tudnék mondani, de sajnos nekünk van egy másik kötelezettségünk, el kell, hogy menjünk frakcióülésre is. Ez a bizottsági üléseken gyakorta merül fel problémaként. Nehéz mindenkinek a szempontjait figyelembe venni. Én belefojtani senkibe nem akarom a szót, próbálom ezt, ameddig én vezetem itt az üléseket, korrekt módon csinálni, de frakcióülésünk van.

Van-e olyan képviselőtársunk, aki a bizottság tagja, de holnap nem tud ott lenni, és mindenképp szeretne most véleményt formálni, vagy szavazhatunk? *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor azt javaslom, hogy bocsássuk szavazásra a kérdést!

Határozathozatal

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki az, aki a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiáról szóló országgyűlési határozatot általános vitára alkalmasnak tartja. *(Szavazás.)*

Ez egyhangú, köszönöm szépen. Akkor ezzel ezt a napirendi pontot lezártuk. *(Sebestyén László megérkezik a bizottság ülésére.)*

Bizottsági előadó kijelölése

Választanunk kell bizottsági előadót. Szeretném megkérdezni képviselőtársaimat, hogy van-e köztünk olyan, aki ezt a feladatot szeretné elvállalni. *(Dr. Bácskai János jelzésére.)* Én vezérszónokit mondok. Vincze Laci, te nem akarsz elvállalni, nem akarsz szólni holnap? *(Kepli Lajos: Elvállalom. - Vincze László: Türelem!)* Akkor bízunk meg Kepli Lajost azzal, hogy akkor ő összefoglalja ezt a vitát.

Én tudok szólni vezérszónokként, Mónika is ott lesz a Fidesz vezérszónokaként és mások is hozzászólhatnak, legalább így több ember... *(Kepli Lajos: Nálunk úgyis Géza lesz a vezérszónok.)* Jó, akkor neked legalább van egy ilyen pozíciód is; 5 percet tudsz beszélni, ha akarsz. Jó, akkor Kepli Lajos fogja a bizottsági véleményt elmondani.

Egyebek

Az „Egyebek”-ben egyelőre nincsen más, minthogy a következő bizottsági ülésünk valószínűleg a jövő héten lesz, de mindenkit időben értesítünk. Mindenkinek jó munkát és szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 16 perc)

Dr. Nagy Andor
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Madarász Mária